

Mehmet Altun İlkokulu Enerjini Koru, Geleceğini Yaşat Uygulamalar Eylem Planı

Okul Adı: Mehmet Altun İlkokulu **Hazırlayan:** Okul Öğretmenleri **Tarih:** 10 Ekim 2026

Giriş: Diyarbakır, yazları sıcak ve kurak, kışları ise soğuk ve yağışlı karasal iklim özelliklerine sahip bir şehir. Bu iklim koşulları, okullarımızda enerji tüketimini ve doğal kaynak kullanımını doğrudan etkilemektedir. Bu eylem planı, okulumuzda enerji verimliliğini artırmak, su kaynaklarını etkin kullanmak, atık yönetimini iyileştirmek ve çevresel sürdürülebilirlik bilincini geliştirmek amacıyla hazırlanmıştır. Hedefimiz, hem okul bütçesine katkıda bulunmak hem de öğrencilerimize yaşayarak öğrenme fırsatları sunmaktır.

Eylem Alanı 1: Enerji Verimliliği ve Tasarrufu

Diyarbakır'ın aşırı sıcak ve soğukları nedeniyle ısıtma ve soğutma giderleri önemli bir yer tutar. Bu alandaki önceliklerimiz:

Hedefler:

- Okulun yıllık enerji tüketimini %15 oranında azaltmak.
- Öğrenci ve personel arasında enerji tasarrufu bilincini artırmak.

Uygulamalar:

1. Isı Yalıtımı İyileştirmeleri:

- Çatı ve Duvar Yalıtımı Kontrolü:** Okul binalarının çatı ve dış duvarlarındaki mevcut yalıtımın kontrol edilmesi ve eksik veya yıpranmış yalıtımın [Belirlenecek Tarih] tarihine kadar tamamlanması/yenilenmesi. (Özellikle yazın aşırı ısınmayı, kışın ise ısı kaybını engelleyecek yüksek performanslı yalıtım malzemeleri tercih edilecek.)
- Pencere ve Kapı Yalıtımı:** Tüm pencerelerin çift camlı veya argon gazlı olup olmadığının kontrol edilmesi, varsa tek camlı pencerelerin değiştirilmesi; pencere ve kapı kenarlarındaki hava sızıntılarının [Belirlenecek Tarih] tarihine kadar silikon veya fitil ile kapatılması.

2. Aydınlatma Sistemleri Optimizasyonu:

- LED Dönüşümü:** Okuldaki tüm eski tip (floresan, akkor) aydınlatmaların [Belirlenecek Tarih] tarihine kadar **enerji verimli LED lambalarla** değiştirilmesi.
- Gün Işığı Kullanımı:** Dersliklerde ve koridorlarda gün ışığından maksimum düzeyde faydalanmak için, gün içinde perdelerin açık tutulması konusunda tüm öğrencilerin ve personelin bilgilendirilmesi.
- Sensörlü Aydınlatma:** Koridorlar, tuvaletler ve depo gibi az kullanılan alanlara [Belirlenecek Tarih] tarihine kadar **hareket sensörlü aydınlatma sistemleri** kurulması.

3. Isıtma ve Soğutma Yönetimi:

- **Termostat Ayarı:** Kışın ısıtma için 20-22°C, yazın soğutma için 24-26°C ideal sıcaklık ayarlarının belirlenmesi ve bu ayarlara uyulması için uyarı levhaları asılması.
- **Periyodik Bakım:** Klima filtrelerinin aylık, ısıtma kazanlarının ve radyatörlerin ise yıllık bakımlarının düzenli olarak yapılması.
- **Kullanılmayan Alanların Kapatılması:** Kullanılmayan dersliklerin ve odaların ısıtma/soğutma sistemlerinin kapatılması alışkanlığının kazandırılması.

Eylem Alanı 2: Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanımı

Diyarbakır'ın yüksek güneşlenme süresi, güneş enerjisinin kullanımına büyük potansiyel sunar.

Hedefler:

- Okulun elektrik ihtiyacının en az %10'unu yenilenebilir kaynaklardan karşılamak.
- Öğrencilere yenilenebilir enerji teknolojilerini tanıtmak.

Uygulamalar:

1. Güneş Panelleri (Fotovoltaik Sistemler):

- **Fizibilite Çalışması:** Okul çatısının güneş paneli kurulumuna uygunluğunun [Belirlenecek Tarih] tarihine kadar araştırılması ve bir fizibilite raporu hazırlanması.
- **Projelendirme ve Hibe Başvuruları:** Uygun bulunması durumunda, güneş paneli kurulumu için projelendirme yapılması ve ilgili hibe veya destek programlarına başvuruda bulunulması.
- **Güneş Enerjili Su Isıtma:** Okulun sıcak su ihtiyacının bir kısmının karşılanması için [Belirlenecek Tarih] tarihine kadar güneş enerjili su ısıtma sistemlerinin (kolektörler) kurulması potansiyelinin değerlendirilmesi.

Eylem Alanı 3: Su Yönetimi ve Tasarrufu

Diyarbakır'ın kurak yaz ayları su tasarrufunu kritik hale getirir.

Hedefler:

- Okulun su tüketimini %20 oranında azaltmak.
- Su kaynaklarının korunması konusunda farkındalık oluşturmak.

Uygulamalar:

1. Yağmur Suyu Hasadı:

- **Toplama Sistemi Kurulumu:** Okul çatılarından akan yağmur sularını toplayarak bahçe sulama veya tuvalet rezervuarlarında kullanmak amacıyla [Belirlenecek Tarih] tarihine kadar bir yağmur suyu toplama ve depolama sistemi kurulması için fizibilite çalışması yapılması.

2. Su Tasarruflu Armatürler:

- **Değişim ve Kurulum:** Tüm tuvalet ve lavabolardaki musluk başlıklarının [Belirlenecek Tarih] tarihine kadar **düşük akışlı (perlatörlü)** veya **fotoselli musluklarla** değiştirilmesi.
- **Rezervuar Ayarları:** Tuvalet rezervuarlarının çift kademeli veya su akışını kısıtlayıcı aparatlarla ayarlanması.

3. Su Bilinci Eğitimi:

- **Kampanyalar:** Okulda "Suyu Boşa Harcama" temalı kampanyalar düzenlenmesi ve muslukların açık bırakılmaması gibi basit alışkanlıkların teşvik edilmesi.
- **Bilgilendirme:** Öğrenci panolarında ve tuvaletlerde su tasarrufu ile ilgili bilgilendirici afişlerin asılması.

Eylem Alanı 4: Atık Yönetimi ve Geri Dönüşüm

Atıkların azaltılması ve geri dönüştürülmesi çevreye verilen zararı en aza indirecektir.

Hedefler:

- Okuldaki geri dönüştürülebilir atık oranını %50'ye çıkarmak.
- Sıfır atık prensibini okulda yaygınlaştırmak.

Uygulamalar:

1. Ayır Atık Toplama:

- **Kutuların Yerleştirilmesi:** Okulun farklı noktalarına (derslikler, koridorlar, yemekhane) **kağıt, plastik, cam ve metal** için ayrı ayrı renkli geri dönüşüm kutularının [Belirlenecek Tarih] tarihine kadar yerleştirilmesi.
- **Öğrenci Eğitimi:** Öğrencilere hangi atığın hangi kutuya atılması gerektiği konusunda eğitimler verilmesi.

2. Kompost Yapımı:

- **Alan Belirleme:** Okul bahçesindeki uygun bir alana [Belirlenecek Tarih] tarihine kadar bir **kompost alanı** oluşturulması.
- **Uygulama:** Bahçe atıkları (yaprak, çim biçme atıkları) ve mutfak atıklarının (sebze/meyve kabukları) kompost yapılarak okul bahçesinde gübre olarak kullanılması.

3. Atık Azaltma Alışkanlıkları:

- **Tek Kullanımlıkların Azaltılması:** Okul kantininde tek kullanımlık plastik ürünler yerine yeniden kullanılabilir materyallerin (kağıt bardak, cam şişe vb.) tercih edilmesi ve öğrencilerin kendi mataralarını getirmeleri teşvik edilmesi.

Eylem Alanı 5: Yeşil Alanlar ve Biyoçeşitlilik

Okul çevresinin güzelleştirilmesi ve iklimle uygun bitki türlerinin seçimi önemlidir.

Hedefler:

- Okul bahçesindeki yeşil alan miktarını artırmak.
- Diyarbakır'ın yerel bitki türlerini okul ortamına kazandırmak.

Uygulamalar:

1. Yerel Bitki Türleri Dikimi:

- Fidan Dikimi:** Okul bahçesinde Diyarbakır iklimine uygun, az su isteyen ve bölgenin biyoçeşitliliğini destekleyen **yerel ağaç (örn: badem, ceviz, çınar) ve çalı türlerinin** [Belirlenecek Tarih] tarihine kadar dikilmesi.
- Gölgeleme:** Özellikle okul binasının güney cephelerine ağaç dikilerek veya sarmaşık bitkileri kullanılarak doğal gölgeleme sağlanması.

2. Okul Bahçesi Projeleri:

- Hobi Bahçesi:** Öğrencilerin katılımıyla küçük bir **hobi bahçesi** veya **sebze/meyve yetiştirme alanı** oluşturulması. Bu alanların bakımı konusunda öğrencilerin aktif rol alması.

Eylem Alanı 6: Eğitim ve Farkındalık Çalışmaları

Tüm bu eylemlerin başarısı, öğrenci, öğretmen ve velilerin katılımı ve bilinçlenmesiyle mümkündür.

Hedefler:

- Öğrenci ve personel arasında çevre bilincini %50 oranında artırmak.
- Okulda sürdürülebilir yaşam kültürü oluşturmak.

Uygulamalar:

1. Çevre Kulübü Kurulması:

- Aktif Katılım:** Öğrencilerin liderliğinde bir **Çevre Kulübü** kurulması ve bu kulübün yukarıdaki eylemlerin uygulanmasında aktif rol alması.

2. Eğitim Seminerleri ve Atölye Çalışmaları:

- Bilgilendirme:** Enerji verimliliği, su tasarrufu, geri dönüşüm ve iklim değişikliği konularında ayda en az bir kez uzmanlar veya öğretmenler tarafından seminerler ve uygulamalı atölye çalışmaları düzenlenmesi.
- Velilerin Katılımı:** Belirli seminer ve atölyelere velilerin de davet edilmesi.

3. Kampanyalar ve Yarışmalar:

- Motivasyon:** "En Enerji Tasarruflu Sınıf", "En Çok Atık Toplayan Sınıf" veya "Sıfır Atık Haftası" gibi temalı kampanyalar ve yarışmalar düzenlenerek öğrencilerin motivasyonunun artırılması.

4. Müfredata Entegrasyon:

- **Ders Entegrasyonu:** Çevre bilinci ve sürdürülebilirlik konularının Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, Türkçe gibi ilgili derslerin müfredatına entegre edilmesi.

Uygulama Takvimi ve Sorumlular

Eylem Alanı	Uygulama Adımı	Sorumlu Kişi/Birim	Başlangıç Tarihi	Bitiş Tarihi	Hedef Başarı Kriteri
Enerji Verimliliği	Yalıtım kontrolü ve iyileştirmesi	Müdür Yardımcısı, Teknik Sorumlu	Ekim 2025	Eylül 2026	Isı kaybında %10 azalma
	LED dönüşümünün tamamlanması	Teknik Sorumlu	Temmuz 2025	Haziran 2026	Aydınlatma enerjisinde %30 tasarruf
Yenilenebilir Enerji	Güneş paneli fizibilite çalışması	Proje Ekibi	Eylül 2025	Kasım 2025	Fizibilite raporunun hazırlanması
Su Yönetimi	Su tasarruflu armatür değişimi	Teknik Sorumlu	Ağustos 2025	Mayıs 2026	Su tüketiminde %5 azalma
	Yağmur suyu hasadı fizibilite	Teknik Sorumlu, Çevre Kulübü	Eylül 2025	Aralık 2025	Yağmur suyu toplama potansiyel tespiti
Atık Yönetimi	Ayrı atık kutularının yerleşimi	Çevre Kulübü, Rehberlik	Haziran 2024	Temmuz 2026	Tüm sınıflarda ayrı kutu bulunması
	Kompost alanı oluşturulması	Çevre Kulübü, Bahçıvan	Temmuz 2025	Ağustos 2026	İlk kompostun başlaması
Yeşil Alanlar	Yerel fidan dikimi	Çevre Kulübü, Bahçıvan	Kasım 2025	Aralık 2025	En az 20 yeni fidan dikimi
Eğitim ve Farkındalık	Çevre Kulübü'nün aktifleşmesi	Rehberlik Öğretmeni	Haziran 2025	Sürekli	Kulüp üye sayısının %20 artışı
	Aylık seminer/atölye düzenlenmesi	Öğretmenler	Eylül 2025	Sürekli	Katılımcı sayısının %70 üzerinde olması